Uddannelsesprogram for ansættelse i tidlig hoveduddannelse i oto-rhino-laryngologi ved Øre-Næse-Hals Kirurgisk Afdeling, Nordjyllands Amt

28. januar 2004

Uddannelsesprogram for tidlig hoveduddannelse i oto-rhino-laryngologi ved Øre-Næse-Hals Kirurgisk Afdeling, Nordjyllands Amt

1. Indledning

1.1. Beskrivelse og afgrænsning af specialet.

Specialet omfatter forebyggelse, diagnostik, behandling og kontrol af kirurgiske og medicinske sygdomme samt traumer i øre-næse-bihuler, mundhule, spytkirtler, svælg, strube, bronkier, spiserør og halsens bløddele, inklusive glandula thyreoideas kirurgiske sygdomme samt ansigtstraumatologi.
Indenfor samtlige områder foregår desuden såvel eksperimentel som klinisk forskning.
De væsentligste sygdomsgrupper er:

- Akutte og kroniske infektioner samt allergisk betingede sygdomme i øre-, næse- og halsområdet samt komplikationer til disse lidelser.
- Neurologiske lidelser i hoved-halsområdet med speciel vægt på kranienerver, herunder især høre- og balancenerver.
- Benigne og maligne tumorer i hoved-halsområdet.
- Lidelser, der kræver endoskopisk diagnostik og behandling i larynx, trachea, bronkier og oesophagus.
- Medfødte lidelser og akutte traumer i hoved- og halsområdet.
- Audiologi er et ekspertområde indenfor oto-rhino-laryngologi.
  I hvert amt findes der en høreklinik.

Øre-, næse- halsspecialet er generelt karakteriseret ved at omfatte en lang række kliniske subspecialer og at have en bred berøringsflade og samarbejde med en række andre kliniske afdelinger:

Onkologisk Afdeling (Radiumstationen), neuroafdelingerne (Neuromedicinsk og Neurokirurgisk Afdeling), lungeafdelingerne (Lungemedicinsk og Thoraxkirurgisk Afdeling), Kæbekirurgisk Afdeling, Øjenafdelingen, Medicinsk Endokrinologisk Afdeling, Børneafdelingen samt Tale- og Høreinstituttet.

1.2. Organisatorisk status for øre-, næse- og halsspecialet i Nordjyllands Amt.

Der findes i Nordjyllands Amt en funktionsbærende øre-næse-halskirurgisk enhed fysisk beliggende på Aalborg Sygehus og Sygehus Vendsyssel (Hjørring Sygehus).
Den funktionsbærende enhed har ledelse bestående af ledende overlæge og ledende oversygeplejerske.
Aalborg Sygehus er en del af Århus Universitetshospital.
Den funktionsbærende enhed har landsdelsfunktion for hele Nordjyllands Amt og dele af Viborg Amt tilsammen med et befolkningsunderlag på i alt 550.000 indbyggere.
Nordjyllands Amt's indbyggertal udgør ca. 485.000 indbyggere.
Enhedens normerede sengepladser er 30 i Aalborg samt 4 heldøgns- og 2 deldøgnssengepladser i Hjørring.

Der modtages årligt ca. 2.750 patienter til indlæggelse.
Den ambulante aktivitet udføres i enhedens 2 ambulatorier og omfatter ca. 11.500 ambulante konsultationer (Aalborg).
Der udføres ca. 2.400 operationer i stationær regi og ca. 550 i ambulant regi.
På afdelingen i Hjørring udføres elektiv kirurgi og ambulant virksomhed i forbindelse hermed. Der udføres ligeledes tilsyn fra Hjørring Sygehus's øvrige afdelinger.
Der er ingen akut funktion i Hjørring, og den kirurgiske aktivitet er derfor selekteret til operationer med få postoperative komplikationer.
Ved eventuelle komplikationer skal patienterne transporteres med ambulance til Aalborg.
Afdelingen i Hjørring betjenes således af læger ansat i den funktionsbærende enhed og som er tilhørende i Aalborg, og som således har udetjeneste i Hjørring.
Afdelingen i Hjørring har fast plejepersonale og sekretariat.

Fysiske rammer:
Afdelingen i Aalborg består af øre-næse-halsoperationsgang med 3 operationsstuer samt øre-næse-halsambulatorium .
Disse er sammen med læge-, sygeplejerske- og sekretærkontorer beliggende i den gamle hovedbygning, Aalborg Sygehus Syd.
Den tilhørende sengeafdeling er beliggende på 7. sal i den ny hovedbygning (højhuset).
I Hjørring disponeres over 2 operationsstuer samt ambulatorium beliggende i stueplan.
De 4 stationære og 2 dagkirurgiske sengepladser er beliggende på 6. sal.

Stabsstruktur:

Overlæger uden vagt:	2 (heraf 1 ledende overlæge).
Overlæger med vagt:	6.
Afdelingslæger:	2 (1 vakant).
1. reservelæger:	2.
Reservelæger:	5 (2 kursusreservelæger og 3 introduktionsreservelæger).

Når den nye videreuddannelse er fuldt implementeret vil der være 7 reservelægestillinger (4 introduktionsreservelæger og 3 reservelæger i tidlig hoveduddannelse)

Der udføres kirurgisk indgreb indenfor alle områder af vores speciale både på basis- og landslandsdelsniveau.

Hoved-hals-/tumorkirurgi:
Der udføres benign og malign tumorkirurgi i hoved-halsområdet. Herunder en høj kirurgisk aktivitet indenfor thyreoidea- og parathyreoideakirurgi.
Der udføres ikke større rekonstruktive indgreb efter cancerkirurgi indbefattende frie lapper etc., som kræver plastikkirurgisk ekspertise.

Næse-bihulekirurgi:
Der udføres et stort antal septum- og septumrinoplastikker samt endoskopisk næse-bihulekirurgi, herunder også malign næse-bihulekirurgi.
Der udføres også i mindre omfang operationer for enkelte kongenitte misdannelser i næse-bihuleområdet.
Næsedeformiteter efter læbe-kæbe-ganespaltemisdannelser henvises til Århus.

Behandlingen af juvenile angiofibromer henvises til Odense.

Øre-/mellemørekirurgi:
Der udføres operation for kongenitte misdannelser af ydre øre, herunder aures alatae samt kongenitte øregangsatresier.
Der udføres et stort antal otokirurgiske indgreb, herunder stapeskirurgi.

Ansigtstraumatologi:
Afdelingen varetager sammen med Kæbekirurgisk Afdeling ansigtstraumatologien i Nordjyllands Amt.

Uddannelse:
Aalborg Sygehus lægger stor vægt på et godt uddannelsesmiljø på alle kliniske afdelinger.
Øre-Næse-Halsafdelingen har tradition for et godt klinisk uddannelsesmiljø.
Der er endvidere god mulighed for deltagelse i kurser etc.

Forskning:
Afdelingen har igennem mange år haft en vis tradition for klinisk forskning.
I de senere år har der været en relativ stor forskningsaktivitet både klinisk og basalt inden for mellemørepatofysiologi og mekanik.

Aalborgafdelingen, som har akut funktion for hele Nordjyllands Amt, har 5-skiftet forvagtslag fra bolig og 10-skiftet bagvagtslag fra bolig.

Audiologi:
I den funktionsbærende enhed indgår også den audiologiske funktion.
Audiologisk Afdeling er fysisk beliggende på Havrevangen 1, Vejgaard samt med en mindre enhed på Sygehus Vendsyssel i Hjørring.
Afdelingen er besat med 2 overlæger og 1 uddannelseslæge.
Der henvises i øvrigt til særskilt uddannelsesprogram fra Audiologisk Afdeling.

Den funktionsbærende øre-næse-halskirurgiske enhed i Nordjyllands Amt deltager både som funktionsbærende enhed og som højtspecialiseret enhed i uddannelsen af øre-næse-halslæger.
Der er planlagt uddannelse på følgende niveauer:

Introduktionsreservelæge.
Tidlige hoveduddannelse.
Audiologi.
Sen hoveduddannelse.

Praktiserende øre-næse-halslæger:
Der er 12 praktiserende øre-næse-halslæger i Nordjyllands Amt.
7 i Aalborg.
2 i Frederikshavn.
1 i Hjørring.
1 i Brønderslev.
1 i Hobro.

2. Uddannelsens enkelte elementer

2.1 Den tidlige hoveduddannelses formål.

Ansættelsen, som har en varighed på 1 ½ år, er første del af en uddannelsesblok i oto-rhino-laryngologi i Nordregionen med følgende sammensætning:

Tidlig hoveduddannelse:
18 måneder på Øre-Næse-Halsafdelingen, Aalborg Sygehus.

Audiologi: 6 måneder på Audiologisk Afdeling, Aalborg Sygehus.

6 måneders **speciallægepraksisophold** v/……..

Sen hoveduddannelse:
18 måneder på Øre-Næse-Halsafdelingen, Centralsygehuset i Holstebro eller Århus Universitetshospital.

Den uddannelsessøgende læge skal i løbet af samlet 48 måneders ansættelse opnå alle de i målbeskrivelsen angivne kompetencer, som giver et bredt, basalt, teoretisk og klinisk erfaringsgrundlag.
I nedenstående liste er nævnt de kompetencer, der skal opnås i løbet af hoveduddannelsen med angivelse af, hvilke af disse der forventes opnået under den aktuelle ansættelse benævnt 1-1 til 1-3.
Det forudsættes, at de kompetencer, som er anført i målbeskrivelsen vedrørende introduktionsstilling allerede er opnået.

2.2. Praktisk gennemførelse, vejledning og evaluering.

Uddannelsen tilrettelægges i henhold til fagets målbeskrivelse og indstilling fra Nordregionens uddannelsesudvalg.
Den uddannelsesansvarlige overlæge på den afdeling, hvor hoveduddannelsen påbegyndes, udpeges til mentor, som overordnet er rådgiver og ansvarlig for hele uddannelsens forløb. Desuden udpeges der på hver afdeling en klinisk vejleder for den uddannelsessøgende læge. Den kliniske vejleder har ansvar for at introducere den uddannelsessøgende i afdelingen samt i forbindelse med introduktionssamtalen at tilrette det generelle uddannelsesprogram sammen med den uddannelsessøgende.
Vejlederen har sammen med den uddannelsessøgende læge ansvar for, at samtalesystemet bestående af introduktionssamtale, flere justeringssamtaler samt slutevalueringssamtale bliver gennemført.
De forskellige samtalers indhold fremgår af samtaleskemaerne, som skal udfyldes.

I uddannelsen anvendes de læringsstrategier, læringsrammer og evalueringsstrategier, som er angivet i målbeskrivelsen. Såfremt der er angivet flere alternative strategier eller rammer, er der frihed til at anvende den strategi, som i den aktuelle situation findes bedst.

2.3 Teoretisk viden.

Den uddannelsessøgende skal under ansættelsen erhverve sig indgående teoretisk kendskab til de i den oto-rhino-laryngologiske klinik almindeligt forekommende sygelige tilstande samt disses diagnostik og behandling. Derudover skal han/hun erhverve sig

en grundlæggende teoretisk viden om de mere specielle metoder, der anvendes samt sygelige tilstande, der behandles på lands-landsdelsniveau.
Den uddannelsessøgende læge har endvidere adgang til en række internationale fagbøger indenfor specialets forskellige ekspertområder samt en række internationale tidsskrifter. Ovenstående materiale forefindes på afdelingens bibliotek/konferencerum.
Den uddannelsessøgende læge har således mulighed for at udvide sin teoretiske viden indenfor specialet ved selvstudium samt ved deltagelse i afdelingens daglige konferencer, hvor konkrete problemstillinger vedrørende de indlagte patienter bliver gennemgået.

Det har desuden i en årrække været tradition, at der bliver afholdt faglige aftenmøder for afdelingens læger 2-3 gange om året. Her gennemgås tidsskriftlitteratur, forskningsprojekter fremlægges, udvalgte aktuelle emner diskuteres og kongres- og videnskabelige møder, som afdelingens læger har deltaget i, refereres.
De uddannelsessøgende læger vil ved disse møder af de uddannelsesansvarlige blive pålagt at fremlægge faglige emner.

Bortset fra i ferieperioder er der hver tirsdag morgen fra kl. 08.00-08.45 enten undervisning for Øre-Næse-Halsafdelingens læger eller staffmeeting.
Staffmeeting foregår i det store auditorium på Aalborg Sygehus Syd hver anden tirsdag og er tilgængeligt for alle sygehusets læger.
De øvrige tirsdage er der intern undervisning for Øre-Næse-Halsafdelingens læger i konferencerummet.
Her vil afdelingens egne speciallæger undervise, men der vil også blive indhentet eksterne undervisere fra sygehusets øvrige afdelinger, og endelig vil de uddannelsessøgende, som et led i deres uddannelse, også blive pålagt undervisning i emner, som de selv har interesse i.
Undervisningsprogram vil foreligge forud for hvert ”semester”.

Endelig vil der ca. 2 gange om året blive afholdt møde i Nordjysk Otolog Klub, som er et fagligt diskussionsforum bestående af Øre-Næse-Halsafdelingens læger samt amtets 12 praktiserende speciallæger.
Der vil ved disse møder ofte være indhentet interne undervisere, men Øre-Næse-Halsafdelingens læger bidrager også med fagligt og organisatorisk indhold til disse møder.
Møderne bliver traditionelt afsluttet med socialt samvær.
Afdelingen ligger således stor vægt på et godt samarbejde med de praktiserende speciallæger i amtet.

2.4 Klinisk arbejde.
Det daglige kliniske arbejde vil bestå af indføring og deltagelse i afdelingens basale funktioner. Den kliniske (bedside) undervisning vil foregå hovedsageligt i dagarbejdstiden, men også i vagttiden, hvor de fleste akutte patienter bliver indlagt.
I dagarbejdstiden vil den uddannelsessøgende læge aktivt deltage i øre-, næse- hals-anamneseoptagelse og klinisk undersøgelse i forbindelse med forundersøgelse/journalskrivning. Han/hun vil også deltage i og selvstændigt udføre klinisk kontrol af opererede patienter, gå stuegang samt blive oplært i at udføre de diagnostiske og terapeutiske procedurer, der er anført i kompetencebeskrivelsen.

Selve arbejdstilrettelæggelsen er vedtaget i fællesskab af afdelingens fastansatte speciallæger. Der foreligger således en ugeskabelon, hvor de forskellige speciallæger og afdelingens uddannelsessøgende yngre læger har faste tildelte funktioner. Funktionerne er opdelt i stuegang, operationsaktivitet på operationsstue 1, 2 eller 3, ambulatoriefunktion, tjeneste på Radiumstationen samt funktion på Øre-Næse-Halsafdelingen i Hjørring.
Disse skemaer vil til enhver tid være udfyldt 6-8 uger frem i tiden. Dvs., at hver læge kender sin nøjagtige funktion 6-8 uger frem.
I dette system vil en af afdelingens uddannelsessøgende læger ofte stå sammen med en af afdelingens speciallæger, enten på en ambulatoriestue eller på operationsstue. Dette er aftalt for, at den uddannelsessøgende læge kan få maksimal supervision og vejledning under disse tjenester.
Gennem ovenstående system har den uddannelsessøgende selv mulighed for at påvirke, hvilke patienter han/hun ønsker at operere ved at henvende sig til visiterende sekretær, som så kan booke specielle ønsker ind til den enkelte uddannelsessøgende læge.
Hver dag kl. 14.00 er der klinisk konference, hvor afdelingens program for næste dag bliver fastlagt og hvor stuegangen gennemgås.
Disse konferencer har også en ikke helt ringe uddannelsesmæssig værdi.

I vagttiden vil arbejdet bestå i modtagelse, herunder diagnostik og eventuel behandling af akut henviste patienter, samt at tage sig af problemer med indlagte, herunder nyopererede patienter.

De kompetencer, som forventes opnået i ansættelsen fremgår af afsnit 4.

2.5 Fokuseret ophold.
I den tidlige hoveduddannelse indgår et fokuserede ophold af nogle dages varighed på lungemedicinsk afdeling med henblik på at opnå kompetence omkring udredning af snorken og søvnapnø.

2.6 Administrativ uddannelse.
Den uddannelsessøgende skal være fuldt orienteret om vagttilrettelæggelse og have kendskab til samarbejde med offentlige myndigheder, som fx. politi, embedslæger og sociale myndigheder, herunder udfyldelse af attester og erklæringer til forsikringsselskaber.
Der skal gives instruktion i afdelingens regler for samarbejde med myndigheder og presse.

2.7 Forskning.
Der kan være mulighed for deltagelse i mindre forskningsopgaver.

2.8 Undervisning.
Der er gode muligheder for, at de uddannelsessøgende kan deltage i kurser etc.
Der vil så godt som altid blive givet tjenestefrihed og som regel også økonomisk hjælp til rejse og kursusafgift.

Det forventes, at lægen deltager i de tværfaglige kurser, som Nordregionen afholder.

Som ovenfor nævnt tilstræbes det, at de uddannelsessøgende læger selv prøver at undervise ved en af afdelingens interne undervisningsseancer tirsdag morgen.

2.9 Holdning og etik.
Den uddannelsessøgende skal tilegne sig forståelse af fagets etiske aspekter og udvikle en etisk forsvarlig holdning til patienterne og deres behandling.
Den uddannelsessøgende skal vejledes i patientinformation, både mundtligt og skriftligt, vedrørende planlagte undersøgelser og deres konsekvenser, påtænkt behandling og risiko ved denne samt prognose.
Den uddannelsessøgende skal vejledes i holdning overfor pårørende og omgang med patienter med terminale lidelser.

3. Introduktion

3.1 Introduktion til sygehuset og afdelingen.
De første 5 hverdage er afsat til introduktion.
Dag 1: Afdelingsintroduktion modul A.
Dag 2: Fælles introduktion:
Modul 1: Forskning.
Modul 2: Uddannelsesmuligheder.
Modul 3: Beredskabsplaner.
Dag 3 (altid onsdag): Central introduktion.
Dag 4: Afdelingsvis introduktion modul B.
Dag 5: Afdelingsvis introduktion modul B.

Der henvises i øvrigt til detaljeret program for ovenstående introduktion, som tilsendes den uddannelsessøgende før ansættelsen.

Den nyansatte kursusreservelæge vil være vagtfri den første uge af ansættelsen.

3.2 Bilag, som fremsendes til den uddannelsessøgende før ansættelsen
Velkomstbrev.
Uddannelsesprogram.
Samtaleskema.
Introduktionsprogram for yngre læger.
Program for afdelingsvis introduktion (modul A og B).
Vagtskema med angivelse af dato for første vagt.
Navn på klinisk vejleder og uddannelsesansvarlig overlæge.

4.1 Beskrivelse af de kompetencer, som forventes opnået under hoveduddannelsen på Øre-Næse-Hals Kirurgisk Afdeling, Nordjyllands Amt.

Seneste tidspunkt for opnåelse af den enkelte kompetence er angivet i sidste kolonne. Aud. angiver audiologisk afdeling, 1 tidlig hoveduddannelse, Praksis praksisophold og 2 angiver sen hoveduddannelse. Sidste tal angiver det halvår, i hvilket kompetencen senest skal være erhvervet.

Mål	**Konkretisering af mål**	**Lærings-strategi**	**Evaluerings-strategi**	**Senest opnået**
Efter endt hoveduddannelse skal lægen kunne:				
Medicinsk ekspert:				
Optage en specialiseret oto-rhino-laryngologisk journal og tilrettelægge et udredningsprogram	Optage fyldestgørende anamnese for en patient med lidelse i ører, næse/bihuler, mund/spytkirtel, pharynx/larynx, thyreoidea/ydre hals, efter ansigtstraume, esofagus/lunge. Foretage • Tone/taleaudiometri • Impedansundersøgelse • Vestibulærundersøgelse • Rhinoendoskopi • Sinoskopi • Priktest • Sondering af spytkirtler • Lymfeknude-biopsi/ekstirpation • Rigid tracheo-bronkoskopi • Fleksibel tracheo-bronkoskopi inkl. BAL • Rigid esofagoskopi • Fleksibel esofagoskopi	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	 Aud Aud Aud 1-1 Praksis Praksis 2-2 1-2 1-1 2-1 2-1 2-1
	• Neuro-otologisk undersøgelse • Audiogram • Impedansundersøgelse • Vestibulærundersøgelse • Elektrofysiologiske undersøgelser i audiologien • Otoakustiske emissioner • Radiologiske undersøgelser • Cytologiske undersøgelser • Histologiske undersøgelser	Mesterlære *og* Gruppediskussion	Bedside *og* Audit *og* Logbogsoptegnelser	1-1 Aud Aud Aud Aud Aud 1-3 1-3 1-3

	• Serologiske undersøgelser • Nuklearmedicinske undersøgelser • Priktest • Mikrobiologiske undersøgelser			1-3 1-3 1-3 1-3
Diagnosticere og behandle inflammation og infektion af 1ydre øre og øregang.		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-1
Redegøre for diagnostik og behandling af larynxtraumer, herunder fremmedlegemer		Selvstudie	Struktureret vejledersamtale	1-1
Diagnosticere og akut behandle angioneurotisk ødem i mundhule, svælg og strube.		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-2
Diagnosticere og konservativt behandle sialolithiasis		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-2
Diagnosticere og behandle inflammatoriske og infektiøse tilstande i larynx og trachea.	Foretage tracheostomi	Mesterlære *og* Praktisk kursus	Bedside *og* Logbogsoptegnelser *og* Godkendt kursus	1-2
Udrede perifer facialis parese og redegøre for behandlingen		Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Logbogsoptegnelser	1-2
Redegøre for diagnostik af foramen jugularis syndrom		Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale	1-2
Diagnosticere bløddelsskader på hoved og hals samt varetage behandling af de ukomplicerede læsioner.		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-2
Udrede stemmebåndspareser		Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Logbogsoptegnelser	1-2
Redegøre for diagnostik og behandling af kongenitte tilstande og akvisitte deformiteter i larynx		Selvstudie *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale *og* Godkendt kursus	1-3
Diagnosticere kongenitte og akvisitte deformiteter i ydre øre og øregang, og redegøre for behandlingen.		Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	1-3
Behandle aures alatae		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-3
Diagnosticere traumatiske trommehinde- og mellemøretilstande herunder otoliquorrhoe		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-3
Diagnosticere og behandle vestibulært udløst svimmelhed		Selvstudie Mesterlære Teoretisk kursus	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og*	1-3

			Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	
Diagnosticere og behandle traumer af ydre næse, septum og cavum nasi herunder fremmedlegemer	Reponere næsefrakturer Incidere septumhæmatom	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-3
Konservativt behandle kronisk/recidiverende rhinit og sinuit, samt redegøre for den kirurgiske behandling		Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Audit *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus	1-3
Diagnosticere komplikationer til akutte og kroniske infektioner og inflammationer i cavum nasi og sinus paranasales		Teoretisk kursus *og* Selvstudie	Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus	1-3
Redegøre for diagnostik og behandling af komplikationer til infektioner i pharynx		Selvstudie *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale	1-3
Diagnosticere og behandle benigne larynxtumorer	Foretage mikrolaryngoskopi	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-3
Diagnosticere maligne tumorer i larynx		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-3
Diagnosticere og redegøre for behandling af kongenit patologi på halsen.		Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Logbogsoptegnelser	1-3
Redegør for diagnostik af torti collis		Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Struktureret kollegial bedømmelse	1-3
Diagnosticere og behandle simple zygomafrakturer		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	1-3
Diagnosticere og redegøre for behandlingen af alle øvrige ansigtsfrakturer		Mesterlære *og* Selvstudium *og* Teoretisk kursus	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	1-3

Diagnosticere de almindeligste perceptive høretab og redegøre for behandlingen	Vejlede om forskellige hørehjælpemidler.	Teoretisk kursus *og* Mesterlære	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	Aud
Diagnosticere blandet konduktivt og perceptivt høretab og redegøre for behandlingen	Vejlede om behandlingen med kombination af operation og høreapparat	Teoretisk kursus *og* Mesterlære	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	Aud
Udrede tinnitus og angiv mulig behandling		Teoretisk kursus *og* Selvstudie	Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus	Aud
Iværksætte relevant udredningsprogram ved mistanke om tumorer i den cerebello-pontine vinkel		Teoretisk kursus Varetagelse af praktisk arbejde	Bedside *og* Godkendt kursus *og* Struktureret kollegial bedømmelse	Aud

Diagnosticere og behandle akutte inflammatoriske lidelser og infektiøse tilstande i trommehinde og mellemøre		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	Praksis
Diagnosticere og konservativt behandle kroniske mellemøreinfektioner og –inflammationer.	Oprense kaviteter	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	Praksis
Diagnosticere infektiøse og inflammatoriske lidelser i cavum nasi og sinus paranasales herunder allergiske lidelser		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	Praksis
Behandle akutte infektiøse og inflammatoriske tilstande i cavum nasi og sinus paranasales	Foretage kæbehulepunktur og -tubulation	Mesterlære *og* Praktisk kursus	Bedside *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	Praksis
Behandle simpel nasalpolypose	Evulsio polypi	Mesterlære	Bedside Logbogsoptegnelser	Praksis
Diagnosticere og behandle infektiøse tilstande i mundslimhinden og tungen	Vurdere slimhindeforandringer og iværksætte behandling	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	Praksis
Diagnosticere og behandle akut og kronisk infektion/inflammation i pharynx		Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse	Praksis
Diagnosticere og behandle infektiøse sygdomme i glandulae salivariae		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	Praksis
Udrede patienter med smerter i ansigt og hals		Mesterlære Selvstudium	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Logbogsoptegnelser	Praksis

Diagnosticere og redegøre for behandling af komplikationer til akut mellemøreinfektion		Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Bedside *og* Logbogsoptegnelser *og* Godkendt kursus	2-1
Diagnosticere og redegøre for behandling af kolesteatomsygdom		Mesterlære *og* Praktisk kursus	Bedside *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Diagnosticere årsager til konduktivt høretab og redegøre for behandlingen	Redegøre for høreforbedrende operationer, og forskellige høreapparater, og rådgive herom	Teoretisk kursus *og* Mesterlære	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Diagnosticere og akut behandle odontogene abscesser.	Foretage incision og drænage	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Diagnosticere og behandle læsioner herunder fremmedlegemer i pharynx		Mesterlære	Bedside Logbogsoptegnelser	2-1
Diagnosticere og redegøre for behandling af søvnapnø og snorken	Vurdere en søvnregistrering og udfra denne anvise behandling eller videre udredning	Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Diagnosticere trakeale lidelser		Mesterlære *og* Gruppediskussion	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Redegøre for diagnostik og behandling af aspiration af fremmedlegeme	Foretage rigid bronchoskopi	Mesterlære *og* Praktisk kursus	Bedside *og* Struktureret vejledersamtale *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Redegøre for diagnostik af maligne lungelidelser, tumorer i mediastinum herunder sarkoidose	Foretage fiberbronchoskopi og mediastinoskopi	Mesterlære *og* Gruppediskussion *og* Praktisk kursus	Bedside *og* Struktureret vejledersamtale *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Diagnosticere årsager til dysphagi		Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse	2-1
Udrede de almindeligste stemmelidelser		Mesterlære *og* Gruppediskussion *og* Teoretisk kursus	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Redegøre for behandling af Zenker's divertikel og de almindeligste årsager til dysphagi		Selvstudie *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale	2-1
Diagnosticere og akut behandle ætsninger og fremmedlegemer i esofagus	Foretage fiber- og rigid esofagoskopi	Mesterlære *og* Praktisk kursus	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Diagnosticere og behandle øvrige infektioner i bløddele		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-1

på hoved og hals				
Behandle simple hudrelaterede tumorer på hoved og hals		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Diagnosticere tumorer i glandula thyreoidea		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-1
Redegøre for den kirurgiske behandling af thyreoidea lidelser		Mesterlære *og* Teoretisk kursus *og* Praktisk kursus *og*	Struktureret vejledersamtale *og* Godkendt kursus	2-1
Diagnosticere tumorer i og omkring ydre øre og i øregang		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-2
Fjerne mindre, velafgrænsede tumorer i og omkring ydre øre		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-2
Diagnosticere og behandle traumatiske affektioner af ydre øre og øregang herunder fremmedlegeme og obturerende cerumen	Suturere større skader af ydre øre Behandle othæmatom	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-2
Diagnosticere tumorer i cavum nasi		Mesterlære	Bedside	2-2
Redegøre for diagnostik af tumorer i sinus paranasales		Mesterlære *og* Gruppediskussion	Bedside Struktureret vejledersamtale	2-2
Redegøre for diagnostik af kongenit patologi i rhinopharynx		Teoretisk kursus Selvstudie	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale	2-2
Diagnosticere tumorer i pharynx		Mesterlære *og* Gruppediskussion	Bedside Struktureret kollegial bedømmelse *og* Logbogsoptegnelser	2-2
Diagnosticere kongenitte og akvisitte ydre næse og septumdeformiteter	Beskrive patologien	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-2
Udrede choanal atresi og angiv behandling	Rejse mistanken og foretage undersøgelse herfor	Selvstudie *og* Mesterlære *og* Teoretisk kursus	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus	2-2
Behandle ukomplicerede septumdeviationer	Foretage septumplastik	Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelse	2-2
Redegøre for diagnostik af haemangiomer og lymfangiomer i cavum oris		Selvstudie *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale	2-2
Diagnosticere og behandle andre benigne tumorer i mundslimhinden og tungen		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-2
Diagnosticere maligne tumorer i mundslimhinden og tungen		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelse	2-2
Kirurgisk behandling af sialolithiasis i ductus og glandula submandibularis samt ductus parotideus		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-2

Redegøre for diagnostik af sarkoidose og autoimmune sygdomme i glandulae salivariae		Selvstudie *og* Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale	2-2
Diagnosticere tumorer i glandulae salivariae		Mesterlære	Bedside Logbogsoptegnelser	2-2
Redegøre for behandling af tumorer i glandulae salivariae		Selvstudie	Struktureret vejledersamtale	2-2
Redegøre for komplikationer til kirurgi på glandulae salivariae		Selvstudie	Struktureret vejledersamtale	2-2
Diagnosticere og redegøre for behandling af benigne og maligne tumorer på hoved og hals		Mesterlære *og* Gruppediskussion *og* Teoretisk kursus *og* Praktisk kursus *og*	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus *og* Logbogsoptegnelser	2-2
Behandle lateral og median halscyste		Mesterlære	Bedside *og* Logbogsoptegnelser	2-2
Redegøre for principper for smertebehandling og palliation	Smertebehandling postoperativt, til terminale patienter Indikationer for palliativ strålebehandling Indikationer for nasogastriske sonder og PEG sonder	Gruppediskussion *og* Varetagelse af praktisk arbejde *og* Teoretisk kursus	Struktureret vejledersamtale *og* Godkendt kursus	2-2
Redegøre for diagnostik af glomustumor	Angive symptomer og fund der giver mistanke om glomustumor	Teoretisk kursus *og* Selvstudie	Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus	2-3
Redegør for diagnostik af de hyppigste medfødte kranio-faciale misdannelser		Teoretisk kursus	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale	2-3
Redegøre for diagnostik og behandling af nekrotiserende fascieitis sv.t. hoved og hals		Teoretisk kursus *og* Selvstudium	Godkendt kursus *og* Struktureret vejledersamtale	2-3

Kommunikator:				
Etablere kontakt og kommunikere i en form, præget af tillid, empati, situationsbevidsthed og situationsfornemmelse - i forhold til patienter (herunder specielt børn), pårørende, kolleger, andet sundhedspersonale og øvrige samarbejdspartnere.	Integrere samtale teknikker og det personlige nærvær i kommunikationssituationen Afdække krav og forventninger til kommunikationen Etablere en mundtlig kontrakt med patienten - en kontrakt som synliggør forventninger og behandlingsplan Disponere og styre en samtale i forhold til tid og formål	Mesterlære *og* Udarbejdelse af skriftligt materiale (f.eks. patientvejledninger, eller procedurer til instruktionsbog) *og* Feedback fra patienter og kolleger *og* Varetagelse af praktisk arbejde	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Audit *og* Bedømmelse af opgave	1-3
Etablere og håndtere samtaler i situationer med alvorlige diagnostiske og prognostiske forhold samt krisesituationer.	Tilpasse kommunikationsformen ved tilstande, hvor kommunikationen er vanskelig på grund af lidelser der involverer patientens kommunikationsformåen (f. eks. hørenedsættelse, følger efter sygdomme i larynx), anden etnisk-kulturel baggrund, uhelbredeligt syge patienter eller andre årsager	Mesterlære *og* Feedback fra patienter og kolleger	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Audit	2-2
Formidle mundtlig og skriftlig viden til patient og pårørende om diagnose, mulige behandlingsforløb, risici, prognose, således at pt. kan foretage valg af behandling		Mesterlære *og* Feedback fra patienter og kolleger	Bedside *og* Struktureret kollegial bedømmelse *og* Audit	2-2
Informere befolkning, medier og beslutningstagere om sundhedsrelevante emner	Udarbejde skriftligt materiale evt. i form af vejledning til befolkningsgrupper.	Selv studie	Struktureret kollegial bedømmelse	2-3
Samarbejder:				
Medinddrage sundhedsmedarbejdere, som deltager i patientbehandlingen, så de kender deres opgaver, og videregiver enslydende information til patienter og pårørende.		Mesterlære *og* Varetagelse af praktisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse	1-2
Leder/administrator:				

Påtage sig ledelsesfunktion	Tage ansvar for tværfagligt samarbejde, varetage arbejdstilrettelæggelse, udnytte og prioritere ressourcer i samarbejdet mellem primær og sekundærsektoren samt i forhold til patientvaretagelse, uddannelse, forskning og eksterne aktiviteter, motivere og arrangere samarbejdskonstellationer, administrere egne ressourcer og egen tid.	Mesterlære *og* Tværfagligt kursus *og* Praktisk analyseopgave omkring cost-benefit	Struktureret kollegial bedømmelse *og* Godkendt kursus	2-3
Sundhedsfremmer:				
Rådgive om, hvorledes sundheden kan fremmes hos den enkelte patient, i patientpopulationer og i samfundet.	Opdage og reagere på forhold, hvor rådgivning og oplysning er påkrævet Identificere de samfundsmæssige kulturelle og subjektive betingelser som har betydning for individet og gruppens aktuelle livs- og sygdomssituation	Gruppediskussion Varetagelse af praktisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse	1-3
Redegøre for høreomsorgens organisering, de hørepædagogiske muligheder, høretekniske hjælpemidler og sociale foranstaltninger, således at hørehæmmede patienter kan rådgives og visiteres hensigtsmæssigt.		Gruppediskussion *og* Teoretisk kursus	Struktureret vejledersamtale *og* Godkendt kursus	Aud
Akademiker:				
Varetage uddannelsesfunktionen overfor kolleger, andre faggrupper og patienter. Udvælge hensigtsmæssige læringsstrategier, identificere uddannelse og udviklingsbehov samt aktivt udnytte situationer i hverdagen til uddannelse	Deltage i undervisningen af andre uddannelsessøgende, og vejledning af patienter og pårørende	Gruppediskussion *og* Varetagelse af praktisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse	2-1
Tilrettelægge og udføre en videnskabelig opgave præsenteret som førsteforfatterskab i artikel eller kasuistik, eller poster eller foredrag i videnskabeligt selskab ved symposium eller på kongres.		Forskningstræning smodul	Struktureret kollegial bedømmelse	Bort-faldet

Professionel:				
Præstere kvalitet i behandlingen med integritet, ærlighed og empati.	Påtage sig ansvar for egen optræden i det daglige arbejde	Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse	2-3
Udvise passende personlige og mellemmenneskelig professionel adfærd samt praktisere faget i etisk overensstemmelse med forpligtigelserne som læge	• Udføre etisk analyse af klinisk problem • Motivere valg fra etiske betragtninger • Kommunikere etiske overvejelser til sundhedspersonale, patienter og pårørende	Selvstudier *og* Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse	2-3